

Fornyings, -administrasjons- og kirkedepartementet
v/statsråd Rigmor Aasrud
Postboks 8004 Dep
0030 Oslo

Vår sak nr:/13 BA

Arkivnr: 110

Deres ref:

Dato:01.03.2013

STATSBUDSJETT 2014 - INNSPILL FRA NTL

NTL ønsker med dette i å gi FAD innspill og krav til arbeidet med statsbudsjettet for 2014. Vårt innspill vil ta utgangspunkt i departementet som forvalter av arbeidsgiverpolitikken for statsansatte og vi har noen spesifikke krav for Statsbygg:

Staten som arbeidsgiver - medbestemmelse

Regjeringen må utvikle en god og synlig politikk for statens rolle som arbeidsgiver. Medbestemmelsen må brukes aktivt for å utvikle offentlig sektor. De tillitsvalgte og de ansatte kjenner virksomhetene og har ofte gode forslag til å utvikle dem videre. Staten må ta i bruk egne ressurser, for å kunne nå målsetningen om en mer effektiv og god forvaltning.

NTL har nylig foretatt en undersøkelse (Lederstyrt medbestemmelse (De Facto 2013)) om hvordan medbestemmelsen blir ivaretatt i statlige virksomheter. Svarene fra våre tillitsvalgte gjør oss bekymret. Svarene viser at ledelsesfilosofier hvor man systematisk innhenter synspunkter fra enkeltmedarbeidere i organisasjonen, fortrenger den kollektive medbestemmelsen. Tillitsvalgte flere steder gir tilbakemelding om at de stenges ut fra beslutningsprosesser. Det innebærer at retten til medbestemmelse, slik den er beskrevet i Hovedavtalen i Staten, undergraves.

I tillegg får vi tilbakemelding om at verdiene ved medbestemmelse i offentlig forvaltning undergraves, og erstattes av et *teknisk* innrettet menneskesyn som dyrker medarbeidere som er lojale ovenfor enkeltledere framfor de som er lojale ovenfor demokrati og forvaltning som system. Vi advarer i mot en slik lojalitetsvridning, fordi den gir grobunn for uheldige effekter som vil være vanskelig å reversere.

NTL mener derfor at det er behov for lederopplæring, kompetansebygging og fellesopplæring for å sikre en bred og aktiv involvering av de ansatte gjennom å ivareta Hovedavtalens intensjoner. En grundig, regelmessig opplæring bør være obligatorisk i alle virksomheter, og departementene må sikre at alle virksomheter følger opp dette.

Videre bør tillitsvalgte involveres i styringsdialogen departementene har med virksomhetene, for å bidra til et bedre beslutningsgrunnlag for de folkevalgte.

Målstyring

Mål- og resultatstyringen i staten er et sentralt prinsipp i etatsstyringen, og må utvikles og endres for å få en bedre forvaltning. Bedre styring gir vil gi mer effektiv bruk av ressursene. Redusert rapportering og begrensning av unødvendig kontroll vil gi de ansatte mer tid til å utføre de oppgavene de er satt til å gjøre.

Tendensen er imidlertid at mange virksomheter går den motsatte retningen. Flere steder innføres det systemer for hyppig rapportering av måloppnåelse på svært mange mål, som til dels brykkes ned på individnivå. Vår undersøkelse viser at mange ansatte må forplikte seg til å nå tellbare mål. Enkelte steder settes karakterer på ansatte ut fra måloppnåelse, og i hvilken grad den enkelte følger virksomhetens verdier og er lojal til ledelsen. Karakteren brukes så som grunnlag for mulighet til videre karriere. Dette er styringsmåter som svekker både medbestemmelsen og den norske styringsmåten.

NTL vil peke på disse tiltakene for å forbedre dagens mål- og resultatstyringen:

- Antallet mål som virksomhetene må rapportere på må reduseres betraktelig.
- Måling og rapportering må fokuseres på det som er mest vesentlig. Det er viktigere å måle kvaliteten i tiltak enn kvantitative størrelser.
- Målstyring på individnivå, der ansatte forplikter seg skriftlig til å nå individuelle produksjonsmål må avvikles.
- Virksomhetene bør forbeholde et lite antall overordnede mål til høyere organisatoriske nivåer.
- Det må utarbeides bedre styringsverktøy, slik at "enkle" oppgaver ikke teller likt med "vanskelige" oppgaver.
- Det må ikke benyttes "gapestokkstrategier" der ledere, grupper av ansatte eller enkeltansatte henges ut når indikatorer og mål ikke er oppnådd.
- NTL er i mot bonusbelønning av ledere og andre ut i fra måloppnåelse.

NTL stiller spørsmål om dagens målstyring virker slik at det som måles er det som er hensiktsmessig å måle. NTL foreslår at Regjeringen setter ned et utvalg for å gjennomgå de problematiske sidene med statens mål- og resultatstyring. De ansatte og de tillitsvalgte bør ha en viktig rolle i en slik gjennomgang. Sentrale spørsmål som det bør legges vekt på er blant annet:

- Fører målstyringen til mer eller mindre ressursbruk? Nå de samfunnsoppdrag og de hovedmål som er satt?
- I hvilken grad vris ressursbruken fra mål som er vanskeligere å kvantifisere?
- I hvilken grad blir informasjonen til overordnet organ påvirket av målefeil, upresise mål og juks eller selektiv rapportering?

En slik gjennomgang må også se på hvordan tillitsrelasjonene i arbeidslivet kan forbedres.

Innspill vedrørende statsbygg

Vedlikehold av fengsler

NTL har i tidligere budsjettinnspill pekt på at statsbygg har et stort vedlikeholdsetterslep i fengslene. Det er ikke gitt ekstraordinære midler til innhenting av vedlikeholdsetterslepet, verken i 2012 eller i 2013. Budsjettet for ordinært vedlikehold for hele porteføljen er på om lag 80 mill.kr. Antatt behov er 3,2 mrd. Dette innebærer at prognosen for vedlikehold øker for hvert år.

I dag ligger Statsbygg etter med om lag 1 milliard kroner for å hente inn akutt vedlikeholdsetterslep.

Inndekning av vedlikeholdsetterslepet eksplisitt ble tatt ut av avtalen inngått mellom Statsbygg og Kriminalomsorgen. Ordinære vedlikeholdsmidler skal gå til verdibevarende vedlikehold, basert på tilstanden ved overtakelse - ikke til etterslep. Det mangler ca. 50 millioner alene til Oslo Fengsel for å lukke brannforskriftenes avvik. Mange nødvendige enkelttiltak (som sprinkling) er så kostbare at de ikke kan løses innenfor bevilgede vedlikeholdsrammer. Sikring av bygg mot nedfall av løse gesimser og takstein blir ikke utført.

NTL ber om at det settes av tilstrekkelig midler til vedlikehold av fengsler.

Vedlikeholdsetterslep ikke-inntektsgivende eiendommer

Såkalte ikke-inntektsgivende eiendommer utenfor husleieordningen representerer en sentral del av norsk kulturarv og har karakter som nasjonalmonumenter. Til mange av eiendommene knytter deg seg viktige historiske begivenheter. NTL ser det derfor som en sentral oppgave å vedlikeholde eiendommene slik at de kan besøkes og være til glede for allmennheten og tas vare på for etterslekten. Det er driftspersonell som stort sett er organisert i NTL, som skjøtter og drifter slike eiendommer.

Det er ikke tilstrekkelige midler til å finansiere vedlikeholdsetterslep, restaureringstiltak e.l. på disse eiendommene. Vedlikeholdet av eiendommene byr på betydelige antikvariske utfordringer dersom eiendommene skal holdes i den hevd som de nasjonale kulturinteresser krever. Som eksempel kan nevnes at det er et prekært behov for å få midler til vedlikehold/oppussing av Grotten, Austrått, Håkonshall, Munkholmen og Villa Stenersen. NTL frykter at disse kulturhistoriske eiendommene vil forfalle enda mer og store kulturverdier kan tå tapt.

Miljøsatsing

NTL ber om midler til vedlikehold på kap. 1584. Miljøsatsing - Energiøkonomisering i statens bygg. Formålet med tiltaket er å imøtekomme regjeringens ambisiøse energi- og klimapolitiske mål for 2020 og videre. Formålet er også å gi statlige leietakere lavere energikostnader og dermed redusere statens driftsutgifter. Videre skal formålet være å forsterke statens rolle som pådriver og standardsetter for byggenæringen med hensyn til energieffektivisering og vil bidra til innovasjon i byggenæringen.

NTL ber om at det avsettes midler til at Statsbygg kan imøtekomme regjeringens energimål i statens bygg.

Vi ønsker lykke til med arbeidet

Med hilsen
NORSK TJENESTEMANNSLAG

Anita Busch

Berit Asker